

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek, Zapolya u. 1.
 hová a lap szellemi részét illető
 minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Zapolya u. 1.
 hová a hirdetések, az előfizet-
 ések és a lap szétküldésére
 vonatkozó felszólalások inté-
 zendők.

Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 93. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 K
 Félévre ——— 12 K
 Negyedévre ——— 6 K
 Egy hóra ——— 2 K
 — Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadhat-
 nak el. Azonkívül az összes
 hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
 napok kivételével mindennap
 délután 5 órakor. ■■■■■

Szerda, április 23.

A fekete tavasz mérlege.

— április 23.

Az áprilisi fekete tavasz mérlegét már megállapították. A földmivelési miniszter a hivatalos jelentésekből összeállította a magyar föld tavaszi mérlegét s megnyugvással lehet konstatálni, hogy az áprilisi tél pusztítása nem járt katasztrófális hatással.

A földmivelési miniszter ugyanis most kiadott jelentésében a következőkben ismerteti a mezőgazdasági helyzetet:

Az április 9-én beállott hőszűrés, — mint már a legutóbbi hivatalos vetésjelentésben is jeleztem, — április hó 11-ig annyira fokozódott, hogy a 12-ikére forduló éjjel az ország legnagyobb részében — a délvidek és Erdély kivételével — mindenütt a fagypontra szállt a hőmérő, sőt a Duna jobb és balpartján, továbbá a Nagyalföld északi felében több helyről —5 C fok, elvétve egész —8 C fokig terjedő fagyokat is jelentettek. Április hó 12-ikéről 13-ikára forduló éjjel oly téliesen zord idő köszöntött be, amilyenre április hó közepén az 1850-ik év óta nem volt példa. A nyugat felől támadt hideg szélviharok ugyanis oly erős hózivatarokat hoztak, hogy reggelre a Kisalföldön, a Duna jobbpartján és az északi Felföldön 20—40 cm. magas hóréteg fődte a talajt. Hófúvásos helyeken pedig elvétve az egy métert is meghaladta a hó magassága. Április 14-ikén és 15-ikén a havazás kiterjedt a Nagyalföldre és a vele szomszédos Királyhágón tuli vármegyékre, hol kezdetben esővel vegyest jött s emiatt a hóréteg nem volt oly magas, mint a nyugati részeken. Az idő csak április 17-ikén fordult esendesebbre és enyhébbre, a lecsapódások azonban — ekkor már eső alakjában — az ország egyes részein 3—4 napig — még tovább tartottak. Ez idő alatt borult égbolt és lassu hőemelkedés mellett a hó legtöbb helyen elolvadt anélkül, hogy nagyobb áradásokat okozott volna. Ez a különösen szerencsés körülmény, hogy tudniillik a fagy után nem tűzött forró nap a növényzetre, mentette meg a különböző termények nagy részét érzékenyebb károsodástól. A meleg márciusi napok után váratlanul beköszöntött erős fagyok és az év ezen szakában már szokatlan mérvű és hevességű hózivatarok annyira megdöbbentették a gazdaközönseget, hogy ezen időjárást az első pillanatban a mezőgazdasági termelés minden ágára végzetesnek tekintette.

Ma azonban a fagyok megszüntével s a hó eltakarodtával megnyugvással állapítható meg, hogy a megdöbbenésből származó aggodalom jóval nagyobb volt, mint a rendellenes időjárás okozta tényleges károsodás. Mert bár az ország egyes vidékein a dus virágzás után remélt korai gyümölcs szép termésállításait nagyrésztben, sőt egyes helyeken teljesen elpusztította a szokatlanul erős fagy és bár a mesterséges takarmányokban, továbbá a már kikelt repavetésekben és hüvelyesekben, a kiültetett plántákban és a már kifakadt korai szőlőkben helyenkint igen nagy fagykarak vannak, ma már a veszedelem elmúltával, örömmel látják a gazdák, hogy a reánk nézve mégis legfonto-

sabb terményeink, t. i. a gabonafélék oly csekély mérvben, sőt legtöbb helyen egyáltalán nem szenvedtek, hogy ezen alig számbavehető károsodást nemcsak kiegyenlíti, hanem részben még felül is mulja a vastag hórétegből nyert s már nagyon szükségessé vált nedvesség. Tény ugyan, hogy a hideg időjárás, illetve a fagy az összes kalászosok fejlődését némileg megakasztotta, ez a körülmény azonban a márciusi melegben nagyon is rohamos fejlődésnek indult kalászosoknál semmiestre sem nevezhető károsnak. Közvetlenül a hó elolvadása után aziránt merültek fel egyes helyeken panaszok, hogy a már szárbán levő őszi rozsokat a havazás előtti szélviharok ledöntötték s ezek a reájuk esett hőtömeg sulya alatt eltörték, — továbbá, hogy a hideg iránt nagyon érzékeny tavaszi árpavetések a fagyok néhol erősen megsípték — a legutóbbi napokban azonban már ezek a panaszok is nagybárra mind elhallgattak s egymásután arról érkeztek jelentések, hogy a meghajlott rozsok ismét felegyenesedtek, az árpában vélt fagykarak pedig a felső levelek megbarnulásán túl nem terjednek. A már jelzett károkon kívül a mezőgazdaságra mindenesetre hátrányos az a körülmény, hogy a havazás, olvadás és esőzés következtében 8—10 napra az ország legnagyobb részében minden mezzei munkának szünetelnie kellett és hogy a mesterséges takarmányokban esett fagykarak, illetve a rétek és legelők fűnövéseinek visszamaradása következtében a jószág és a birka, ha nem is hosszú időre, néhol ismét csak a már amugy is igen szűken levő téli takarmányra szorult.

A jelentés ezután megyénként számol be a fagy folytán előállott kárról s Torontálvármegyét illetőleg konstatálja, hogy csak árpában és rozsban van némi kár, egyéb gabonában semmi. Azonkívül tetemes a kár a hönymás következtében a lóhere és lucernafélékben, míg a gyümölcsök közül a csontáros gyümölcsökben 80 százaléka, az almában 60 százaléka a kár.

Általában véve azonban katasztrófáról nincs szó s így a fekete tavaszról, ha meg nem ismétlődik, az ország nagyobb baj nélkül kigázol.

Gyermekvédelem.

A fiatalok szegedi felügyelőhatóságának 1912. évi jelentése.

Öt évvel ezelőtt Magyarországon több mint 12000 fiatalokot ítétek el a bíróságok. E nagy szám arra indította a törvényhozást, hogy a fiatalok bűnbeesésének megakadályozása, a bűnbeesetteknek pedig javítása céljából megfelelő törvényes intézkedéseket tegyen. Így jött létre az 1908:XXXVI. t. c.-nek, az u. n. büntetőnovellának második fejezete.

A törvényben azon elv van kifejezve, hogy a fiatalok bűnöst nem büntetni, hanem megjavítani kell s ezáltal a társadalomnak visszaadni. Másik elve a törvénynek, hogy e munkát a társadalom közreműködésével kell végezni. E célból nagyobb körzetek alakultak a fiatalok felügyeletére. Hozzánk legközelebb áll a szegedi felügyelőhatóság, mely most adta ki múlt évi működéséről szóló jelentését.

Valamint a törvény, úgy a felügyelőhatóság is kétféle intézkedést tart szüksé-

gesnek. Az egyik a megelőző, a másik a javító ténykedés.

A preventív ténykedés eszköze végett a szegedi felügyelőhatóság életbe léptette a területi felügyeletet, melynek lényege az, hogy lehetőleg minden faluban, tanyán, városban legyenek tagjai a hatóságnak, akik a fiatalok züllését megakadályozzák, vagy a bűnt feljelentik. A területi felügyeletből kifolyólag 114 bejelentés érkezett Szegedre, melyből 14 fiatalok a foglalkoztató intézetben, egy leány a szegedi leányotthonban, 13 iparosoknál, 15 partfogónak felügyelete alá, 3 javítóintézetbe küldetett, a többiekben egyéb intézkedés történt.

A hatóság érintkezésbe lépett a leánykereskedés ellen alakult egyesülettel, figyelemmel kísérte a szegedi napisajtót és ha kellett, feljelentést tett ellene, erkölcsrendészeti ügyekben érintkezett a szegedi, bajai, szabadkai és nagybecskerek-i rendőrkapitánysággal, figyelte a tonancok iskolalátogatását, lépéseket tett, még pedig sikerrel, a mozgószínházaknak erkölcsi tekintetben való megszüntetése, ill. az ifjuságnak eltiltása érdekében oly daraboktól, melyek nem neki valók, végül tudományos előadásokat tartat a közép- és felsőiskolák ifjuságának a természettudományok köréből.

A javítást célzó intézkedések száma igen nagy volt. Általában közbenjárt a hatóság mindazok érdekében, akik vagy már bűnösök lettek, vagy támogatásra szorultak. 117 fiatalokot próbára, 54-et kísérletileg kihelyezésre bocsátott. Ez utóbbiak ellenőrzési könyvecskét kaptak, amelylyel hetenkint jelentkezni tartoznak partfogójuknál.

Létesült 1912-ben még két fontos intézmény: a Szegedi Jótékony Egyesület Foglalkoztató Műhelye, ahová 36 fiatalokot utaltatott és a Szegedi Kath. Nővédő Egyesület Napközi és Leányotthona. A napközi otthonba gyári munkások hozzák gyermekeiket egész napra, a leányotthonban a züllésnek indult leányokat foglalkoztatják.

A Szegedi Árpád-Otthon is most már a felügyeleti hatósághoz tartozik, az ott elhelyezett fiatalok mintaszere nevelésben, tanításban és foglalkoztatásban részesülnek: ipart, selyemtenyészést, baromfitenyészést tanulnak, katonai kiképzésben részesülnek, van énekkaruk, könyvtáruk, saját fegyelmi bíróságuk maguk között.

A jelentés megemlékezik a területén működő patronage-egyesületekről is, de sajnálattal jelenti, hogy ezek közül csak nyolc fejt ki nagyobb tevékenységet. A nagybecskerekie ezek közé tartozik.

Amint e száraz kivonatból látni, van a társadalomnak munkája, működési tere elég; kedve is van a munkához. Kell is, hogy legyen, mert apasztani kell a fiatalok bűnösök számát.

Büchler Hugó.

HIREK.

— **Személyi hir.** Jankó Ágoston alispán Nagyikindáról visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **Gör. kel. husvét.** A gör. keleti szerbeknek a holnapi nappal kezdődnek a husvéti ünnepek. Az ünnepi szertartások sorrendje a következő:

Április 24.-én, nagyesütörtökön délelőtt fél 10 órakor mise mindkét szerb templomban; este 7 órakor ajtatosság.

Április 25.-én, nagypénteken délelőtt 11 órakor ajtatosság, délután fél 4 órakor ünnepélyes vecsernye.

Április 26.-án, szombaton hajnali 2 órakor ajtatosság, Krisztus jeklépi

sirbatételével, délután két órákor nagymise.

27.-én, husvét vasárnapján hajnali fél 3 órákor feltámadási körmenet az Árpád- és Hunyadi-utcákon; délelőtt 9 órákor mise, délután fél 4 órákor vespernye.

28.-án, husvét hétfőjén délelőtt fél 10 órákor mise, délután fél 4 órákor vespernye.

29.-én, kedden a Tomaseváci-utcai gör. kel. temető kápolnájában délelőtt 9 órákor mise.

— **A Torontáli Társaskör megalakulásához.** A Torontáli Társaskör megalakulásáról a Temesvári Hírlap április 22-iki számában tudósítást közöl s ennek során azt írja, hogy az új egyesülés a társadalmi radikalizmus jegyében alakult. A társaskör elnöksége ezúton jelenti ki, hogy a Temesvári Hírlap értesítése nem felel meg a valóságnak s az egyesület, amint az alapszabályokból is kitűnik, tisztára csak a társas élet élénkítésére alakult, onnan mindenféle politikai, felekezeti, vagy társadalmi kérdés ki van zárva, tehát nem alakulhatott a társadalmi radikalizmus jegyében sem.

— **Dr. Bogdán Zsivkó temetése.** Mint Nagyikindáról jelentik lapunknak, tegnap délután helyezték örök nyugalomra óriási részvét mellett az elhunyt dr. Bogdán Zsivkó országgyűlési képviselőt. A temetésre rengeteg számú közönség sereglett össze nemcsak Nagyikindáról, hanem a környékről is s rendkívüli számban volt képviselve a torontáli szerbség. A gyászoló közönség soraiban többek közt ott volt Tallián Béla báró vbtt. a képviselőház és a munkapárt képviselőiben, dr. Dellimani Lajos főispán, Jankó Ágoston alispán, dr. Vincze Erő m. főjegyző, Hauser Károly báró, Horváth Zoltán főszolgabíró, Mainszky Lukács polgármester, Ambrus Artur törökbecsei plébános vezetésével a törökbecsei választókerület küldöttsége stb. A temetési szertartás délután 2 órákor kezdődött a gör. keleti szerb templomban s a szertartást Novák János temesvári gör. kel. főesperes végezte Letity püspök képviselőjében nagy segédlettel és fényes egyházi pompával. A templomban a nagyikindai gör. kel. plébános bucsuztatta el az elhunytat, míg a templomajtó előtt a gör. kel. szerb hitközség részéről mondtak gyászbeszédet. Azután Ambrus Artur törökbecsei plébános a választókerület nevében szól, majd a városháza előtt Müller tanácsnok magyar, Udiczky városi jegyző pedig szerb nyelven bucsuztatta el a város egykori polgármesterét. Ezután az elhunytat kivitték a gör. kel. temetőbe, ahol még egy bucsuztató hangzott el s azután a halottat a családi sirboltban helyezték el.

— **Magyar ünnepségek Verseczen.** Verseczről írják lapunknak: A Verseczi Magyar Dalkör, mely ebben az évben ünnepi fennállásának tizedik évfordulóját, alakulása óta hiven szolgálja azt a célját, hogy a magyar dal és zene ápolása terén felvehesse a versenyt azokkal a testvéregyesületekkel, melyek szerencsésebb viszonyok között és olyan közönség támogatása mellett működhetnek, mely velük egy nyelven beszélve, hazafias céljukat felismerve, feladatuk teljesítését nagyban megkönnyíti. A Verseczi Magyar Dalkörnek alakulása alkalmával alig volt közönsége. És hogyha ma már ott tartanak Verseczen, hogy minden magyar mozgalomnak, minden magyar nyelvű előadásnak és dalestélynek meg van a maga szépszámu közönsége, ebben a többi kulturtényező mellett nem csekély érdeme van a Verseczi Magyar Dalkörnek. Első jubileumát ez a derék egyesület a pünkösdi ünnepek alatt zászlószenteléssel ünnepi meg. A zászlóanya tisztességét a város közszereketben álló főispánjának, az egyet elnökének, báró Daniel Tibor dr.-nak nemesszívű, minden hazafias mozgalomért lelkesedő neje vállalta, amely körülmény egymaga elegendő arra, hogy a város közönségének érdeklődését nagy mértékben felkeltse. Az ünnepélyen részt fognak venni a város összes német

és szerb nyelvű dalegyesületei, valamint a délvidéknek több külön meghívott dalegyesülete, kik a közös dalestélyen fogják énektudásukat bemutatni. Az ünnepély kimagasló pontját a jubiláló egyesület hangversenye fogja képezni, amelynek egyes számait ugy az egyesület kebelében működő, mint a város társadalmából erre a célra felkért kiváló énekes és zenei tehetségek töltik be. Az érdeklődés az ünnepségek iránt a városban igen élénk és ezért alapos a kilátás arra, hogy Versecz legifjabb dalegyesületének eme hazafias vállalkozása teljes erkölcsi sikert fog eredményezni.

— **A nyári menetrend.** A Máv. igazgatósága most teszi közzhírré a Máv. vonalain s az általa kezelt magánvasutakon a f. évi május hó elsején életbelépő nyári menetrendet, amely Torontálvármegyét érdeklőleg a téli menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A szeged—nagybecskerek-i vonalon Szegedtől Nagybecskerekig egy új személyvonat helyeztetik forgalomba, indul Szegedről d. e. 11 óra 51 perckor, érkezik Nagybecskerekre d. u. 4 óra 50 perckor.

A temesvár—módosi vonalon a Temesvárról Módosra jelenleg d. u. 3 óra 10 perckor induló vonat már d. u. 2 óra 19 perckor fog indulni.

A petre—pancsovai vonalon a Pancsováról jelenleg reggel 4 óra 54 perckor induló vonat 70 perccel korábbra fektetetik, hogy Petrén, az előbbi pont szerint szintén korábbra fektetett vonat csatlakozását elérje. A Pancsováról jelenleg este 6 óra 40 perckor induló személyszállító tehervonat megszüntetetik, helyette egy új reggeli személyvonat helyeztetik forgalomba, mely Pancsováról reggel 6 óra 38 perckor indulva Petrén csatlakozást nyer Versecz és Temesvár felé.

A zombolya—nagybecskerek-i vonalon Torontálszécsánytól Zombolyáig egy új vonat helyeztetik forgalomba, indul Torontálszécsányról d. e. 8 óra 05 perckor. A Torontálszécsányról d. e. 8 óra 21 perckor Módosra induló vonat megszüntetetik. A Zombolyáról Nagybecskerek felé jelenleg d. u. 3 óra 04 perckor induló vonat 47 perccel korábbra fektetetik.

A nagybecskerek—pancsovai vonalon Nagybecskerek-Bégapart—Antalfalva között egy új vonatpár helyeztetik forgalomba, érkezik Antalfalvára reggel 6 óra 27 perckor, indul Antalfalváról d. u. 2 óra 38 perckor, csatlakozással Antalfalván Pancsova felé, ill. felől. A Nagybecskerekéről Pancsova felé jelenleg este 7 óra 27 perckor induló vonat 1 óra 47 perccel korábbra fektetetik.

A torontálszécsány—verseczi vonalon a Torontálszécsányról Verseczig jelenleg csak csütörtökön és vasárnap közlekedő vonat naponta fog közlekedni, Verseczről Torontálszécsányra egy új vonat helyeztetik forgalomba, indul Verseczről d. e. 9 óra 18 perckor.

— **A vagonhiányból eredő károk megelőzése.** Az őszszel várható tömeges áru- és terményszállítás, továbbá a Máv. folyamatban levő beruházási munkálataihoz szükséges anyagoknak állandóan nagy tömegekben való szállítása a vasut teljesítő képességét előreláthatólag oly mértékben fogja igénybe venni, hogy a kocsihány aligha lesz elkerülhető. A kocsihányból eredő szállítási nehézségek megelőzése, illetve lehető csökkentése érdekében a temesvári kereskedelmi és iparkamara már most figyelmezteti az érdekelteket, hogy a szállítási időhöz nem kötött tömegáru (épület- és tűzifa, szén, só, ére, kavics, kő stb.) zömét még a tavaszi és nyári hónapokban, mindenesetre azonban az erősebb őszi forgalom beállta előtt, augusztus hó végéig lehetőleg elszállítsák.

— **Folyóba zuhant szénásszekér.** Grosz János orczyfalvai lakos öt kocsiszenát szállított tegnap Siklován György aradi szénakereskedőnek, kalácsi fuvarosok kocsijain. A szenát az aradi szalmapapirgyár mérlegén akarták lemérteni és ezért Siklován megbízta István nevű fiát, hogy kalauzolja el a fuvarosokat a gyárba. A fiu az első kocsiára ült fel Milos Vazul mellé.

A Maros-parton a Tököli Imre-utcától a kocsikkal szembe jött négy üres vasuti lóré, melyeket Drvezző Tivadar és Kovács József, a lovasut kocsisai huzattak a gyár felől. Az ut olyan keskeny ezen a parton, hogy az összeütközés elkerülhetetlen volt. Az első kocsit oldalát elkapta a vasuti lóré és a töltés korlátjához fordította, a kocsit a korhadat korlátot áttörte és a töltésen a vízbe csuszott lovastul, szénástul. A rajta ülő Milos és Siklován megmenekültek, de a lovak elpusztultak.

Színház.

Heti műsor.

Április 23. szerda: Lengyel menyecske (Küry Klára vendégjátéka).

Április 24. csütörtök: Erdészleány (Küry Klára vendégjátéka).

Április 25. péntek: Tavaszi ünnep (szinműjondóság).

Április 26. szombat: Aranyeső.

** **Küry Klára vendégjátéka.** Tegnap este kezdte meg Küry Klára három estére terjedő vendégjátékát Nagybecskereken. Első fellépésűl Jean Gilbert „Ártatlan Zsuzsi”-jának címszerepét választotta s a közönség az ötven perccel fölemelt helyárák dacára is egészen megtöltötte a színházat, hogy a kitűnő magyar operette-szabrettet lássa, aki egykor ugyszólván egyedüli uralkodott a magyar színpadok operette-világában. Ez ugyan már meglehetősen régen volt, de Küry Klára még ma is le tudja bilineselni, sőt magával ragadja a közönséget briliáns játékművészetével, amely csak nőtt azóta is s amely sok mindent feledtet. Nagyszerű rutinja ma is elkápráztatja a nézőt s játékának bája, heve, forró temperamentuma tegnap este is lelkes ovációra ragadta a közönséget, amely viharosan ünnepelte Küry Klárát. A társulat tagjai közül mellette Szécsi Ferenc, Kerényi Irén, Rónai Imre, Várdi Izsó, Vándory Géza, Biró Géza, Medgyesi Erzs, no és a kis Rónai Béluska működtek közre az est meleg sikerében.

Ma este Küry Klára Jean Gilbert másik operette-jében, a „Lengyel menyecske”-ben lép föl mint Hekuba Marga.

TÁVIRATOK.

Skutari elesett.

A montenegróiak elfoglalták Skutarit. A blokádot kiterjesztették. — József főherceg fia albán király. — A békétárgyalások. — A megsértett osztrák-magyar katonai attasé. — Áresés a tőzsdén.

Budapest, ápril. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) A balkáni háborus eseményeknek mai szenzációja, hogy Skutari elesett. A montenegróiak tegnap éjjel a védőrség heves ellentállása után a szerb tüzérség támogatása mellett elfoglalták a várost és bevonultak. A város elfoglalását tárgyalások előzték meg az ostromlók és ostromoltak között s valószínűleg valami megállapodás történt, hogy az ostromlók könnyebben érhesse nek célt. Montenegro tehát ismét lefőzte Európát s neveltségessé tette az összes nagyhatalmak fenyegetéseit. És most bár a másik oldalon a békekötés küszöbön van, Skutari elfoglalásával megint bizonyolódott a helyzet s ismét nem lehet tudni, hogy mi fog történni. Skutari eleste a tőzsdére is erősen hatott, mert meglehetősen áresések voltak.

Skutari elestéről s a többi eseményekről szóló távirataink a következők:

A montenegróiak elfoglalták Skutarit.

Budapest, ápril. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Cetinjéből sürgönyzik ma éjjel fél 2 órai kelettel: **Hivatalosan jelentik, hogy a montenegrói csapatok ma győzelmesen bevonultak Skutariba.**

Budapest, ápril. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Cetinjéből sürgönyzik: **A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy Skutarit heves harc után a védősereg hősiességével mellett a montenegrói csapatok ma éjjel bevették és bevonultak a városba. Minden rendben van.**

Budapest, ápril. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: **A Skutari ellen intézett utolsó roham két napig tartott. A harcot a szerb tüzérség döntötte el, amely elhallgattatta a török ütegeket. Az ostrom tervét Bojovics szerb tábornok és Martinovics hadügyminiszter dolgozta ki s ők is vezették az ostromot.**

Budapest, ápril. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: **A Cetinjéből érkezett utolsó hírek szerint Skutari körül az ostromharc 38 óra hosszúságú volt.**

Budapest, ápril. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Rómából sürgönyzik: **Eshad pasa és Martinovics tábornok között az ostromot megelőzőleg bizalmas tanácskozások folytak a vár átadását illetőleg. Azt hiszik, hogy valami titkos megállapodás jött létre, hogy a montenegrói fegyverek becsületét megmentik.**

Budapest, ápril. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Cattaróból sürgönyzik, **Miklós király a heregekkel ma délelőtt bevonult Skutariba.**

Nikita átadja Skutarit.

Budapest, ápril. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: **Ide érkezett jelentések szerint Miklós király elhatározta, hogy Skutarit a nagyhatalmak rendelkezésére bocsátja s ezzel teljesíti a nagyhatalmak követelését.**

Rómából ugyanilyen jelentés érkezik, **ez azonban hozzáteszi, hogy Miklós király őszinteségében nem lehet bízni.**

A blokádot kiterjesztették.

Budapest, ápril. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Antivariból sürgönyzik, **a nemzetközi hajóraj parancsnokai a blokádot az albán tengerparton Durazszoig kiterjesztették.**

József főherceg fia Albánia királya.

Budapest, ápril. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A „Világ“ mai reggeli száma azt a szerinte kitűnő forrásból eredő hírt közli, **hogy Albánia királya József főherceg fia, József Ferenc Ferdinánd főherceg lesz. Ehhez az európai diplomácia is hozzájárult már. A békekötés után Izmail Kemail bég összehívja az albán nemzetgyűlést, amely Albániát királysággá és József Ferenc Ferdinánd főherceget királlyá proklamálja. Ezzel egyidejűleg József Ferenc Ferdinánd főherceg feleségül veszi Jolanda olasz királyi hercegnőt, az olasz király legidősebb leányát.**

A békétárgyalások.

Budapest, ápril. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, **a szövetségeseknek válaszjegyzéke, amelyet a nagyhatalmaknak adtak, nagyon jó hatást tett s most már remélhető, hogy a béke mielőbb helyreáll s állandó lesz. A békeszerződést főbb voná-**

saiban már előre megállapították s a békekonzferenciának csak a részletkérdésekkel kell foglalkoznia.

A megsértett osztrák-magyar katonai attasé.

Budapest, ápril. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Cetinjéből sürgönyzik, **a követek ma lépéseket tettek a királynál amiatt, hogy a montenegrói katonák rálöttek Vutka százados osztrák-magyar katonai attaséra, aki automobilon távozni akart. Miklós király sajnálkozását fejezte ki a dolog fölött, de a követeket nem fogadta, mert hadi állapotban ilyen tényekbe nem avatkozhat. A követek jártak a montenegrói miniszterelnöknél is, de tőle is hasonló választ kaptak.**

Áresés a tőzsdén.

Budapest, ápril. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Skutari elfoglalásának hírére a mai értéktőzsdén az értékek több koronával estek. Déli záratkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 826, Osztrák Hitel 628, Koronajáradék 83, Jelzáloghitelbank 438, Leszámiotló Bank 520, Hazai Bank 285, Magyar Bank 567, Rimamurányi 720, Salgótarjáni 778, Közuti Vasut 656, Villamos Vasut 366.

A leleplezett Désy.

Budapest, ápril. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Pester Lloyd ma folytatja leleplezéseit Désy Zoltán marosvásárhelyi mandátumának eredetéről. Désy helyzete egyre kellemetlenebbé válik s ma már megállapítható, hogy a közzétett akták súlya alatt nem képes megcáfolni azt az igazságot, hogy képviselői mandátuma a munkapárti kormány kegyajándéka. A Lloyd ma közli Erődsy akkori marosvásárhelyi főispánnak nyilatkozatát, melyben ez kijelenti, hogy dacára Désyvel való rossz viszonyának, Désyt teljes erejével támogatta, mert azt a kormány így kívánta. Székely Ferenc igazságügyminiszter személyesen jelentette ki Erődsynek, hogy mindennél fontosabb a Justh-párti jelölt bukása és ezért Désyt kell támogatni. De előadja Erődsy azt is, hogy Désy közvetítőt küldött hozzá azzal az ajánattal, hogy Désy hajlandó beszüntetni a főispán ellen a harcot a megyében, ha annak ellenében Désy Bethlen István gróf és Gál Sándor mandátumait biztosítja. A főispán az ajánlatot visszautasította. Súlyos dolgok ezek és igen furesza színben tüntetik fel Désyt.

Budapest, ápril. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Désy Zoltánnak arra a kijelentésére, hogy hajlandó a munkapártból egyesekkel tárgyalni, a munkapártban az az általános felfogás, hogy ebből a szóbaállásból senki sem kér s Désy e hajlandóságát a munkapártban senki nem támogatja.

TŐZSDE.

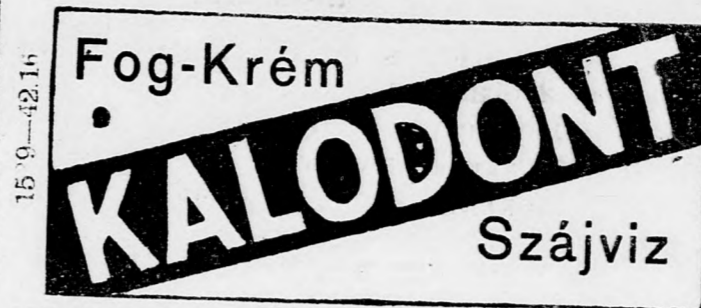
(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	10 98
Buza (májusra)	11 02
Buza (októberre)	11 72
Rozs (áprilisra)	9 25
Rozs (októberre)	9 65
Zab (áprilisra)	10 —
Zab (októberre)	8 65
Tengeri (májusra)	7 93
Tengeri (júliusra)	8 12

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nyiltér.

E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Áprilisban jelenik meg SOMFAI JÁNOS ÚJ KÖNYVE

KÉT VILÁG (egy kapitalista és egy szocialista levelei)

ÉS NEHÁNY NOVELLA

A könyv előfizetési ára 3 K.

Előfizethetni a szerzőnél a „Torontál“ szerkesztőségében

1695—x.34

Nagykomlós nagyközség előjárósága,

1261—1913. sz.

117—3.1

Hirdetmény.

Nagykomlós községének mintegy 7300 hold területén a vadászati jog 1913. évi aug. hó 1-től kezdődő 6 évre f. évi május hó 29-én d. e. 10 órakor Nagykomlós községhezánál nyilvános árverésen bérbeadatik.

Feltételek a jegyzői irodában tudhatók meg.

Községi előjáróság.

Garçon lakás

mely két elkülönített
butorozott szobából áll

k i a d ó

Deák Ferenc-utca 7. sz. alatt.

26—x.6

Ópáva községtől.

2170—1912. sz.

99—3.3

Árlejtési hirdetmény.

A község képviselőtestületének 3—912. kgy. sz. a. hozott s törvényhatóságilag 1909. kgy. 22627—1912. sz. a. jóváhagyott véghatározata alapján a községi dűlőutak, nemkülönben az Ópáva és Baránda községek közötti, továbbá az egyes helyeken, ahol a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező föld a magánbirtokosok földje közé beékelve van, a határvonal megállapítása és kitűzése körüli mérnöki munkálatok teljesítésére ezennel árlejtési hirdetményt ad.

E munkálatokra a szabályszerű, csak okleveles mérnök vagy földmérő által benyújtható írásbeli ajánlatok a községi előjáróság címére f. évi április hó 30-ik napjáig bezárólag adhatók be, amely írásbeli ajánlatok és ezek el nem fogadása esetén a szóbeli ajánlatok tárgyalása az ezennel f. évi május hó 2-ik napjának d. e. 9 órájára a községhezánál kitűzött képv. test. közgyűlésben fognak tárgyalatni.

A munkálatokra vonatkozó minden további feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Ópávan, 1913 április hó 18-án.

Markucz Márk, jegyző.

Mokrin község előljárásgától.
2515—913. szám. 108—3.1

Árlejtési hirdetmény

350 métermázsas elsőrendű porosz község szállítására.

Az árlejtés ez év május hó 15-ikén d. e. 9 órakor lesz megtartva s csakis a képviselőtestület jóváhagyása után válik a községre kötelezővé.

Mokrin, 1913. évi április hó 21-én.

Előljárásgát.

Bánlaci főszolgabírótól.

5101—1913. szám. 97—2.1

Hirdetmény.

A bánlaci járás utibizottsága az 1912. és 1913. évre szóló és alispán ur 28908/1912. 1578/1913 számú intézkedésével megállapított költségvetésben a bánlak—karátsonyifalvai vicinális ut végleges kiépítésére szükségelt az 1.5, 4.7, 100 km. szakaszára szállítandó 1050 köbméter 2 köbméteres halmokba rakandó s a bánlaci főszolgabírói hivatalban őrzött mintának teljesen megfelelő lukarecezi bazaltkő vagy bogosáni gránitkőből tört és rostált kavicsra 21000 koronát engedélyezett.

A fenti kavicsnak szállítására 1913. évi május 15. napjának d. e. 9 órájára a bánlaci főszolgabírói hivatalban tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A kavics szállítása a tárgyalás napjától számított 90 nap alatt befejezendő. Egyébként az állami építkezésekre vonatkozó általános feltételek itt is mérvadóak.

A versenyezni óhajtok fehérvárnak, hogy a fenti munkálatokra az engedélyezett összegek utáni 5%-os bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött időig az utibizottság pénztárájánál (Bánlak községnél) annál is inkább adják be, mert az elkésztett beérkezettek figyelembe nem vétetnek.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó költségvetés a bánlaci főszolgabírói hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Kelt Bánlakon, 1913. évi április hó 17-ikén.

Dr. Ürményi főszolgabíró,
utibizottsági elnök.

M. Kir. Államvasutak Üzletvezetősége
Szeged.

11221—1913. szám. 1795—x.1

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége pályázatot hirdet a vonalain legközelebb betöltésre kerülő állomásfelügyelő, raktárnok és kalauz jelölti állásokra.

Pályázhatnak oly fedhetlen előéletű magyar állampolgárok, akik 18. életévüket betöltötték, de 35 évnél nem idősebbek és valamely középiskola vagy polgári iskola alsó négy osztályát, illetőleg ezekkel egyenrangú más iskolát sikerrel elvégezték.

Azok, akik katonai kötelezettségüknek eleget tettek, katonai igazolványukat tartoznak bemutatni.

Az állomásfelügyelő és raktárnok-jelölti állásra folyamodók az említett kellek beigazolása esetén kezdetben 2 kor. napibérrel alkalmaztatnak s az előirt szolgálati ruhák birtokába jutnak, azonkívül a szakvizsgálatok letétele után fokozatos napibéremelésben részesülnek, míg a kalauzjelölti állásra pályázók 3 hónapig mint segédfekezők tartoznak szolgálatot végezni, mely idő elteltével 2 K napibér mellett kalauzjelöltté vétetnek fel, az előirt szolgálati ruhák birtokába jutnak és szolgálati utazásaik után a szabályszerű kilométer- és órapénzben részesülnek.

A pályázati kérvények 1 koronás okmánybéllyel ellátva és eredeti okmányokkal felszerelve legkésőbb 1913. május hó 15-ikéig a magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetőségéhez nyújthatók be.

Szeged, 1913. évi március hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomlás nem díjazatik.)

967/1913. Tkvi szám.

116—1.1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Galandauer Dávid nagybecskereki lakos végrehajthatónak Krajován Gyura nagybecskereki lakos végrehajthatást szenvedő ellen 120 korona tőkekövetelés és jár. iránt folytatott ügyében, valamint a csatlakozott végrehajthatónak ezennel kimondott kiskoru Lázits Zagorka és társainak 400 korona és jár-ból álló követeléseinek kiegyenlítése végett is az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő a nagybecskereki 2593. számú tkjvben 6047/6048/a hrsz. alatt felvett 1100 négyyszögöl szőlő 458 K, az 1140. számú tkjvben A. I. 1. sor, 2008—2009 hrszám alatt felvett 270 négyyszögöl belsőség és ház 1021 korona és + 3 sor, 6647, 6648/b hrszám alatt felvett szőlő 1100 négyyszögöl 458 korona, a 3640. számú tkjvben A. I. 1. sor, 4625 hrszám alatt felvett 3 hold 480 négyyszögöl szántó 2634 korona, a 4021. számú tkjvben 4988. hrszám alatt felvett 1 hold szántó 347 K, az 5507. számú tkjvben A. I. 1. sor, 6649. hrszám alatt felvett 300 négyyszögöl szőlő 298 korona, az 5397. számú tkjvben A. I. 1. sor, 3864/b hrszám alatt felvett 600 négyyszögöl szőlő 167 korona kikiáltási árban az 1913. évi május hó 21. (Huszonegy) napjának d. e. 10 órájkor a kir. törvényszék árverési termében (földszint ajtószám 25.) megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladásra kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tesz, az árverésre kitűzött birtok és pedig a nagybecskereki 1140. számú tkjvben felvett beltelek a megállapított kikiáltási ár fele, a többi pedig kétharmadánál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A vhn. 21. §-a értelmében a kincstár mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889. t. c. 10 §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t. c. alapján alakult központi hitelszövetkezet a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e §. szerinti a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a tkvi hatóság felhívásának kézhezvételétől nyolc nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

A most említettek kivül a többi árverezni kívánó tartozik az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, vagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. A bánatpénz letétele alól felmentett árverelő azonban a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Ha az árverelő ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és a haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ilyen árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék tkvi irattárában, kifüggesztési tábláján és Nagybecskerek város tanácsánál megtekinthetők.

Nagybecskereken, 1913. évi január hó 31. napján.

Dr. Pataky László s. k.
kir. törvényszéki jegyző.

Valódi brünni szövetek

az 1913. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes férfirulához	1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág, és mellény,	1 szelvény 20 kor.
elégendő, csak	1 szelvény 27 kor.

Egy szelvényi fekete szalonnához 20.—K-ért, szintúgy felöltőszövet, turisztócska, selyemkarnyú, női kosztim szöveteket stb. gyári áron kld. mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof Brünn

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövet-szükségletét kényesen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Orsiai vászotkék. Minatán, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Torontálvármegye alispánjától.

10127—1913. szám. 100 3.1

Pályázati hirdetmény.

A vármegye tulajdonát képező nagybecskereki közkórháznál ujonnan rendszerezített II. orvosi állásra pályázatot hirdetnek.

Javadalmazás: 1600 korona főrsz. fizetés, I. osztályú élelmezés, lakás, fűtés, világítás, mosás és kiszolgálás, bentlakás kötelezettséggel.

A kinevezendő orvos tagja a megyei tisztii nyugdíjalapnak.

Felhívom azon orvostudor urakat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket méltóságos dr. Dellimánics Lajos főispán urhoz címzetten nálam folyó évi május hó 25-ig nyújtsák be. Az elkésztett beadott kérvények figyelembe nem vétetnek.

Amennyiben csak olyan orvostudor urak pályáznak, akik még nem rendelkeznek az egy évi kötelező orvosi gyakorlattal, akkor ezek közül is történik kinevezés helyettesi minőségben 1 évre szólólag s amennyiben bevalik és az egy évi gyakorlat után orvosi oklevelét bemutatja, véglegesítettik.

Megjegyzem, hogy a nagybecskereki közkórház a vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter ur által feljogosított 9 gyakorlornok felvételére, tehát az egy évi kórházi kötelező gyakorlat ezen kórházban is eltölthető.

Kelt Nagybecskereken, 1913. évi április hó 16-ikán.

Jankó s. k., alispán.

Egy négy szobás

lakás

összes mellékhelyiségekkel,

szőpen fásított udvarral, a

Mária Terézia utca 3. sz. a.

közvetlen a Piank-kert

mellől kiad. 114 x 1

Árlejtési hirdetmény.

Rezsőháza község előljárásga ezennel közhírré teszi. 54. kgy. 1188/912. számú községi képviselőtestületi határozatával, mely 262. kgy. 34510/912. szám alatt törvényhatóságilag jóváhagyatott, kimondotta, hogy a község járdáit kikövezteti. Ezen művelethez cirka 300000 darab elsőrendű kézzel vert vasastégla (klinger) szükségeltetik Rezsőháza község hajóállomására szállítva. A szállítandó téglá biztosítására az árlejtés f. évi május hó 3-ik napjának d. e. 9 órájára tüzetik ki Rezsőháza község házában.

Az árlejtés írásbeli és szóbeli, az írásbeli ajánlatok kellően felülbélyegezve és az ajánlott összegnek 5% bánatpénzével ellátva, az árlejtés megkezdése előtt a községi jegyzőnek nyújthatók be, szóbeli árlejtézők kötelesek 500 korona bánatpénzt letenni.

Az árlejtési, fizetési és szállítási feltételek a község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt betekinthezők.

Rezsőháza, 1913. évi április hó 18-án.

Martini Károly s. k., Gergen János s. k.,
jegyző. (98-33) bíró.